

Wicca en Paganisme

Vince McCann - Spotlight Ministries, <http://www.spotlightministries.org.uk/> & <http://www.christiananswers.net/evangelism/beliefs/wicca.html>

Vertaling en voetnoten door M.V.

Onderhavig artikel werd geschreven vanuit allerlei bronmateriaal, inbegrepen mijn eigen ervaringen met hekserij (witchcraft) en occultisme in het algemeen, voordat ik mij tot Christus bekeerde. Verder door het lezen van talloze wicca- en paganistische lectuur, ook van paganistische en wicca-kennissen, en vanuit ontelbare e-mailgegevens, message-boards, chat-room-dialogen met hen die zich in de paganistische milieus bevinden. Dit artikel wil kwesties behandelen die relevant zijn voor zowel paganisten als christenen, op een eerlijke en evenwichtige manier.

Vince McCann

Liefde voor de natuur

Paganisten¹ van alle strekkingen vereren de natuur. In feite voelen velen zich aangetrokken tot het paganisme als gevolg van de verbondenheid die zij voelen met de wereld om hen heen en de schoonheid van de natuur die zij waarnemen. Deze verering van de natuur leidt vele paganisten tot de conclusie dat de wereld zélf goddelijk moet zijn.

“Onze religie gaat over de heiligheid van dit leven op aarde, hier en nu. Wij zijn ‘Natuuraanbidders’ en de Natuur is een heilige studie voor ons. Met andere woorden, wij willen Haar duidelijker zien, Haar meer liefhebben, en Haar veel nauwer volgen. Elke ecologische studie, elk kijken naar vogels, of soortgelijke activiteiten, helpt ons Moeder Gaia te begrijpen”. (Chas S. Clifton (ed.), *Modern Rites of Passage: Witchcraft Today, Book Two*, 1994, p. 99).

Vele christenen zouden misschien beter wat meer kunnen betrokken zijn bij het onderhouden van de planeet waarin wij leven. Dit is op zichzelf een nobele zaak. Christenen zien ook de schoonheid van de natuur om hen heen, maar wensen haar echter niet te vergoddelijken, op geen enkele manier. De Bijbel spreekt over het wonder van het geschapen rijk van de natuur waarin wij leven, maar gaat verder met te openbaren dat dit wonder ertoe moet leiden dat mensen verder zouden zien, zich zouden uitstrekken naar de Persoon die dat allemaal heeft gecreëerd.

“... aangezien hetgeen van God kenbaar is, in hen openbaar is; want God heeft het hun geopenbaard. Want Zijn onzienlijke dingen worden, van de schepping der wereld aan, uit de schepselen verstaan en doorzien, beide Zijn eeuwige kracht en Goddelijkheid, opdat zij niet te verontschuldigen zouden zijn” (Romeinen 1:19-20).

Ik kan het niet helpen dat ik zie dat paganisten en wicca's naar de wereld om hen heen kijken, het werk van God waarnemen, en dan niet verder zien naar de Schepper maar in plaats daarvan naar de schepping zelf. Dat is zowat hetzelfde als het bewonderen van een beeldhouwwerk zonder acht te geven op de kunstenaar. De Bijbel geeft ook hier commentaar op, als volgt:

¹ Paganisme: heidendom. Paganisten zijn moderne heidenen.

“... die de waarheid Gods veranderd hebben in de leugen, en het scheepsel geëerd en gediend hebben boven de Schepper...” (Romeinen 1:25).

De Kerk

Vele paganisten en wicca's zeggen dat zij door de Kerk slecht behandeld werden doorheen de geschiedenis. Er zit zeker veel waarheid in deze bewering. Bij tijden behandelde de gevestigde Kerk de heksen op verschrikkelijke manieren. Echter, vele wicca's zullen niet weten dat niet enkel heksen werden vervolgd - anderen hebben evenzo verschrikkelijk geleden onder de gevestigde Kerk.

Wie waren die anderen? Dat waren ware christelijke gelovigen! Doorheen de christelijke geschiedenis zijn er vele boze en onbekeerde mensen geïnfiltrerd in de gevestigde Kerk en veroorzaakten daardoor dat ze in afvalligheid verviel. In zulke tijden hebben ware gelovigen zich van hen afgezonderd, maar daardoor werden ze hevig vervolgd. Zij die zowel heidenen als ware christenen vervolgd waren geen echte christenen, maar eerder corrupte en boze mensen die vanuit de afvallige Kerk hun duivelse plannen uitvoerden. Dat ook andere christenen door de Kerk werden vervolgd, samen met vele andere groepen, wordt erkend door autoriteiten in wicca:

“Alle religieuze en magische praktijken, waaraan de Katholieke Kerk haar zegen niet gaf - andere christelijke sekten, paganisme, en magie - werden allemaal bij elkaar gegooid. Wat hun bedoelingen of deugden ook waren, zij werden verklaard aan duivelaanbidding te doen ... Niettegenstaande het woeste pogen om deze christenen te vervolgen wier zienswijzen niet overeenkwamen met het katholicisme, bloeiden en groeiden de ketterse sekten sterk, die later transmuteerden in de Protestantse beweging”. (Vivianne Crowley, *Wicca, (Revised and updated ed.)*, pp. 19-20, nadruk toegevoegd).

In moderne tijden kon de wereld het geweld in Noord-Ierland zien tussen 'katholieken' en 'protestanten' en de doden die er vielen in beide kampen. Ware christenen echter willen hun naaste geen kwaad berokkenen, maar zij zoeken eerder Christus' bevel na te komen dat zegt: “Gij zult uw naaste liefhebben als uzelf” (Markus 12:31). Ware christenen hebben een levensveranderende ervaring met Jezus Christus en zullen zeker afstand nemen van alle geweld, haat en de vervolging van anderen. Het feit dat velen zich 'christen' noemen hoeft niet automatisch te betekenen dat zij ware volgelingen van Christus zijn.

Gerald Gardner²

Inderdaad, de bijbel waarschuwt ervoor dat er valse christenen zullen komen die trachten schande te brengen over de boodschap van het Evangelie van Jezus:

“En er zijn ook valse profeten onder het volk geweest, gelijk ook onder u valse leraars zijn zullen, die verderfelijke ketterijen bedektelijk invoeren zullen, ook de Heere, Die hen gekocht heeft, verloochenende, [en] een haastig verderf over zichzelf brengende; En velen zullen hun verderfenissen navolgen, door welke de weg der waarheid zal gelasterd worden. En zij zullen

² “De geschriften van de Engelse Gerald Gardner, die in zijn boek *Witchcraft Today* (1954) beweerde dat hij een heks was, geïnitieerd door een overlevende heksengemeenschap, deelde veel mee over de traditionele kennis en rituelen van Engelse heksen. Alhoewel zijn beweringen in vraag werden gesteld, ontstonden er vele gemeenschappen van moderne heksen onder Gardners inspiratie en ze waaierden uit naar de V.S. in de jaren 1960. Deze vorm van hekserij - met zijn gevoel voor de natuur, zijn kleurrijke rituelen, en zijn uitdaging van de conventionele religie en maatschappij - harmoniseerde goed met de tegenculturele stemming van de zestiger jaren en groeide snel uit in dat decennium. Moderne hekserij bleef voorspoedig in de volgende decennia. Vele volgelingen van de ecologische en feministische beweging vonden in Wicca een religie met geschikte thema's: ... liefde voor de natuur, gelijkheid van man en vrouw, waardering voor het ceremoniële, een gevoel van verwondering en geloof in magie, en waardering van het symbolisme en psychologische realiteiten achter de goden en godinnen uit de oudheid ... In toenemende mate onttrekt Wicca de dingen van vele heidense tradities, met als gevolg dat het onderscheid tussen hekserij, occultisme, neopaganisme, en de verschillende afleidingen daarvan, vaag geworden is”. Auteur: Robert S. Ellwood, Ph.D., Professor of Religion, University of Southern California, “Witchcraft”, *Microsoft Encarta Online Encyclopedia 2003*, <http://encarta.msn.com/>.

door gierigheid, met gemaakte woorden, koopwaar van u maken; over welke het oordeel sedert lang niet ledig is, en hun verderf sluimert niet” (2 Petrus 2:1-3).

“Want zulke valse apostelen zijn bedriegelijke arbeiders, zich veranderende in apostelen van Christus ... in gevaren onder de valse broeders” (2 Korinthiërs 11:13, 26).

“En [dat] om de ingekropen valse broeders, die van terzijde ingekomen waren, om onze vrijheid te verspieden, die wij in Christus Jezus hebben, opdat zij ons tot dienstbaarheid zouden brengen” (Galaten 2:4).

“Een ieder, die zijn broeder haat, is een doodslager; en gij weet, dat geen doodslager het eeuwige leven heeft in zich blijvende” (1 Johannes 3:15)

Enz...

Vele paganisten hebben uit eerste hand slechte ervaringen met kerken, of belijdende christenen. Dit is uiteraard erg spijtig. Echter, het is de moeite waard hierover twee dingen te zeggen. Ten eerste moet opgemerkt worden dat *niet ieder die een kerk bezoekt een christen is*. Er zijn er velen die om verschillende redenen op zondag een kerk bezoeken, maar zij zijn geen echte christenen. Het is gemakkelijk de levens van zulke mensen te bekijken, te zien dat hun levens niet in overeenstemming zijn met de christelijke beginselen, en dan iedereen over dezelfde kam te scheren. Ten tweede moet toegegeven worden dat *zelfs ware christenen in geen geval perfect zijn*. Christenen hebben nog steeds een zondenatuur die er spijtig genoeg voor zorgt dat zij van tijd tot tijd falen.

Vele paganisten en wicca's zijn geneigd te kijken naar de zonden van de Kerk, en zij gebruiken dit dan als rechtvaardiging om zich af te keren van het volgen van Jezus Christus. Met het verwerpen van de Kerk verwerpen zij ook Jezus. Echter, de Bijbel zegt ons nergens dat wij onze ogen moeten richten op wat de *Kerk* is, of niet is, maar dat wij onze ogen moeten richten op *Jezus*:

“Ziende op de overste Leidsman en Voleinder des geloofs, Jezus” (Hebreeën 12:2).

Paganistisch geloof & praktijk

De Duivel - een christelijke uitvinding?

De meeste wicca's geloven niet in een persoonlijke entiteit die Satan of Duivel wordt genoemd. Velen zullen zeggen dat dit wezen door de christelijke Kerk werd uitgevonden, om over de mensen te heersen door vrees.

Echter, lang voor de geboorte van de Christelijke Kerk geloofden reeds de [Joden](#) in het bestaan van Satan. Eerst verschijnt hij in de gedaante van een slang, in het boek Genesis³. Een andere Joodse bron waar Satan wordt gezien als persoonlijk wezen, is het Bijbelboek Job⁴. In zijn openingshoofdstukken is er een dialoog gaande tussen Satan en God, implicerend, uiteraard, dat beiden persoonlijke wezens zijn.

Andere paganisten geven wel toe dat er in de wereld een boze kracht bestaat, of krachten, maar dat die niet moeten aanzien worden als persoonlijke wezens. Echter, doorheen de Bijbel worden de volgende persoonlijke eigenschappen aan Satan toegeschreven: Hij spreekt (Job 1:6 - 2:1-5; Matt. 4:1-11); hij heeft een wil (1 Kron. 21:1; Luk. 22:31; 1 Thess. 2:18; 2 Tim. 2:26); hij verleidt (Matt. 4:1-11; 1 Kor. 7:5); en hij onderdrukt mensen (Hand. 10:38), allemaal karakteristieken die wij zouden verwachten van persoonlijk wezen, niet van een symbool of onpersoonlijke kracht.

Doorheen de geschiedenis, en tot op vandaag, hebben miljoenen mensen getuigd van ontmoetingen met zeer werkelijke geestelijke boze machten. Gaan wij echt concluderen dat *al* deze mensen eenvoudig logen, of misschien hallucineerden? Vele van deze mensen kwamen niet uit een christelijke achtergrond en het concept van een Duivel of demonen zat niet in hun geest, voordat zij deze erva-

³ Genesis is het eerste boek van de Bijbel.

⁴ Job is het achttiende boek van de Bijbel. De Bijbel bevat 66 boekdelen, van Genesis tot Openbaring.

ringen kregen. Echter, voor hen die christen zijn geworden, heeft hun geloof, en wat de Bijbel zegt over de Duivel en de geesten die onder zijn bevel staan, hen in staat gesteld betekenis te geven aan hun ervaringen - zie b.v. "Een open brief aan Wicca-gelovigen van een voormalige Spiritist": <http://www.verhoevenmarc.be/PDF/Wicca.pdf> (in het Nederlands).

De waarheid is dat de Duivel niet simpelweg door de Kerk werd uitgevonden, maar existeert als een realiteit in de wereld vandaag. Een van de meest effectieve misleidingen die de Duivel opvoert is mensen ervan te overtuigen dat hij niet bestaat! Jezus noemde Satan "de vader van de leugen" (Johannes 8:44). Men moet er zich dus niet over verwonderen dat hij mensen ervan overtuigt dat hij niet bestaat.

Rituelen

Paganisten en wicca's promoten allerlei soorten rituelen, die men moet uitvoeren op bijzondere manieren om de verlangde resultaten te behalen. Echter, religieuze ceremonieën (inbegrepen ceremonieën in sommige delen van het christendom!), brengen de mensen geen echte vrijheid, maar brengen hen eerder tot slavernij.

Van de tijd vóór mijn bekering tot Christus, herinner ik mij mijn eigen ervaringen met wicca, dat ik bepaalde rituelen moest uitvoeren, op een zekere manier, met de juiste ingrediënten, enz., en dat ik die dikwijls moest herhalen opdat het zou werken. Natuurlijk, vele paganisten zullen dat niet als een verslaving zien, maar sprekend als christen, en terugblikkend naar datgene waarin ik was betrokken, kan ik zien dat dit nooit echte vrijheid bracht. De Bijbel spreekt van het dienen van God vanuit het hart. Elke religieuze handeling die wij doen zou niet mogen gebeuren als iets dwangmatig. Het zou spontaan moeten gebeuren. Christenen werken vanuit het hart en in verbondenheid met Christus:

"En de vrede Gods heerse in uw harten, tot welke gij ook geroepen zijt in één lichaam; en weest dankbaar. Het woord van Christus wone rijkelijk in u, in alle wijsheid; leert en vermaant elkan- der, met psalmen en lofzangen, en geestelijke liederen, zingende de Heere met aangenaamheid in uw hart" (Kolossenzen 3:15-16).

"Want uit genade zijt gij zalig geworden door het geloof; en dat niet uit u, het is Gods gave; Niet uit de werken, opdat niemand roeme. Want wij zijn Zijn maaksel, geschapen in Christus Jezus tot goede werken, welke God voorbereid heeft, opdat wij daarin zouden wandelen" (Efe- ziërs 2:8-10).

De goden, godinnen, en geesten van het paganisme

De meesten van hen die verwickeld zijn in het paganisme geloven in vele goden, godinnen en verschillende geestelijke wezens. Paganistisch schrijver, Prudence Jones, zegt dat de paganistische religie

"...is polytheïstisch, een veelheid erkennend van goddelijke wezens ... "
(Prudence Jones, *Paganism Today*, p. 34).

Maar kunnen die geesten echt vertrouwd worden? Opnieuw observeert Prudence Jones:

"Als de wereld wordt aanzien als gevuld met goden, kan het gemakkelijk zijn dat men zijn innerlijke controle verliest. Bijgeloof volgt hierop: de synchroniciteiten van de wereld worden aanzien als alles-besturend, en het menselijke wezen lijkt geen macht te hebben tegen de hem omgeven- de multitude van machten uit een andere wereld, wier invloed kan gelezen worden in elk voorteken". (Prudence Jones, *Paganism Today*, p. 38).

Paganist Jones raakt hier enkele goede punten aan. Er zijn vele mensen geweest die verschillende aspecten van het occulte beoefend hebben, en die te maken hadden met geesten, maar die op een bepaald ogenblik vonden dat zij niet langer de controle hadden over de machten waar zij beroep op deden, maar eerder worden zichzelf meegesleurd door machten waar zij geen vat op hebben.

Dit was beslist ook mijn eigen ervaring, en was ook de ervaring van talloze anderen wier ervaringen ik gehoord heb. De waarheid is dat deze geesten hoogintelligente en machtige boze geestelijke wezens zijn, die doelbewust de mensheid manipuleren en bedriegen, en de mensen weg leiden van de ware vrijheid en redding die gevonden wordt in Jezus Christus.

Patriarchale kwestie

Het Christendom wordt door paganisten dikwijls aanzien als een mannelijke religie. Jezus was mannelijk en van God wordt gesproken in mannelijke termen. Maar men moet beseffen dat God in feite geen menselijk wezen is maar een Geest:

“God is een Geest, en die Hem aanbidden, moeten [Hem] aanbidden in geest en waarheid” (Johannes 4:24).

Hij *transcendeert*⁵ de menselijke seksualiteit. Hij staat boven de door Hem geschapen dingen. Waarom Hem aanspreken als een ‘Hij’? Eén reden is gewoon dat we God op een of andere manier moeten kunnen aanspreken. De Bijbel sluit alleszins het idee uit dat Hij een onpersoonlijke kracht is maar refereert naar Hem in persoonlijke termen. Door Hem aan te spreken als een ‘Hij’ konden de oude Israëlieten Hem te vergelijken met het beeld van een vader en alles wat daar eigen aan is (Alister E. McGrath, *Christian Theology: An Introduction*, pp. 205-207).

Vloeken

Alhoewel vele wicca's geen vloeken wensen te uit te spreken over anderen, zijn er daar echter ook die verwickeld raken in het vervloeken van een vijand. Ik weet dat dit zeker het geval was binnen mijn eigen ervaring in het occulte. Ik had een nauwe vriend die zichzelf “een witte heks” noemde, maar die er geen moeite mee had iemand te vervloeken die hem in de weg stond, of die hij gewoon niet kon uitstaan! De waarheid is, niettegenstaande de ontkenningen van sommigen van hen die witte hekserij beoefenen, dat de praktijk van het vervloeken van iemands vijand prevalent⁶ is in de hekserij. Bijvoorbeeld, hekserij-auteur, Susan Greenwood, legt uit:

“Hekserij-rituelen kunnen uitgevoerd worden voor genezing ... of, zoals een wiccabeoefenaar me uitlegde, ze kunnen opgevoerd worden voor ‘het grijze gebied van de magie’: ‘betoveren’, ‘zenden’ en ‘apporteren’ van energie voor een specifiek doel, of ‘binden’” (Susan Greenwood, *Magic, Witchcraft and the Otherworld: An Anthropology*, p. 200).

De beoefening van het vervloeken van iemands vijand in wicca, indien toegestaan, wordt gewoonlijk gekwalificeerd door de uitleg dat dit enkel en alleen wordt uitgevoerd tegen hen die het verdienen, zoals tegen een gewelddadige belediger, enz. Het wordt echter beslist een ‘grijs gebied’, als individuele heksen verschillende meningen hebben over wanneer zij benadeeld werden, en wie er zou moeten behekst (vervloekt) worden. Opnieuw legt Greenwood uit:

“De ‘Dianic Witch’, Z. Budapest, in *The Holy Book of Women's Mysteries* zegt dat indien vrouwen verkrachters vervloeken of anderen die ‘misdaden van patriarchaat’ plegen [crimes of patriarchy], er geen goddelijke vergelding is. Zij geeft instructies over hoe een ‘rechtvaardige beheksing’ uit te voeren, enkel voor ‘gewelddadige criminelen’ en wanneer u ‘weet, niet enkel denkt, dat iemand u benadeeld heeft’ (1990). Maar ik heb gehoord dat er vervloekingen werden gedaan tussen heksen voor meer wereldse redenen, in verband met ruzies over geld bijvoorbeeld, of om een onsympathieke werkgever te vergelden” (Susan Greenwood, *Magic, Witchcraft and the Otherworld: An Anthropology*, p. 201).

⁵ Transcenderen: te boven gaan, overtreffen.

⁶ Prevalent: de voorrang hebben, *syn.*: overwegend. (Van Dale).

Het Bijbelse antwoord op wraak is dat wij dat niet zelf horen te doen, maar God moeten toestaan om als Rechter op te treden en elke noodzakelijke bestraffing toe te dienen:

“Want wij kennen Hem, Die gezegd heeft: Mijn is de wraak, Ik zal het vergelden, spreekt de Heere. En weer: De Heere zal Zijn volk oordelen. Vreselijk is het te vallen in de handen van de levende God” (Hebreeën 10:30-31).

Een atmosfeer van vervloekingen kan geestelijke problemen brengen, met elementen van vrees en paranoia. Het is interessant dat de paganistische schrijver Prudence Jones hierover het volgende zegt:

“Wanneer allerlei dingen fout gaan in onze levens, is het te gemakkelijk om onze naaste vijand ervan te beschuldigen dat hij dat voortbrengt door magische middelen, en u op een magische manier te wreken op hem. Zulk een houding van beschuldiging zonder bewijs, kan mensen in een vicieuze cirkel doen trappen, van vendetta en angst voor vendetta, hetgeen alle energie uit het gewone leven wegzuigt”. (*Prudence Jones, Paganism Today, p. 40*).

Voor hen die zich richten tot Christus zijn alle vervloekingen gebroken (ongeacht hoe sterk die waren!). Ook de grootste vloek, namelijk die van God over de opstandige mens. Christus werd immers een “vloek voor ons” toen Hij stierf aan het kruis, voor ieder van ons, om onze zonden weg te dragen (zie Galaten 3:13; 2 Korinthiërs 5:21).

Finale commentaren

- *Indien u een wiccabeoefenaar of paganist bent*, en het voorgaande gelezen hebt, dan ben ik u dankbaar voor uw bereidheid om een christelijk perspectief in beschouwing te nemen over uw religie. Ik hoop dat sommige misvattingen over het christendom voor u opgeklaard werden. Is het mogelijk dat u in het verleden in feite een *karikatuur* van het Christendom verworpen heb, eerder dan een echt Christendom? Zou u het leven en de leringen van Christus niet opnieuw aan een onderzoek willen onderwerpen? Ik denk dat wanneer u oprecht zo'n fris heronderzoek zou doen, u dan erg verrast zult zijn. Ik heb in het verleden met wicca's en paganisten gesproken die zo'n onderzoek hebben gedaan en die verbaasd waren over de misvattingen die zij hadden over het Christendom.

Lees “Een open brief aan Wicca-gelovigen”: <http://www.verhoevenmarc.be/PDF/Wicca.pdf> (Nederlands)

- *Indien u een christen bent*, besef dan dat moet gezegd worden - in alle eerlijkheid tegenover mijn wicca- and paganistische kennissen - dat misverstanden soms ook oorzakelijk optreden door hen die beweren Christus te volgen. Ik hoop dat sommige van de misverstanden die uzelf mocht gehad hebben over paganisme en wicca u nu duidelijk zijn geworden. Neem gebedsvol deze informatie in u op en deel ze mee, op een sensibele manier, aan uw paganistische kennissen.